

HÖGSTA DOMSTOLENS

BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 30 oktober 2007

Ö 4919-04

KLAGANDE

1. LH

2. ÅK

MOTPART

Domstolsverket

551 81 Jönköping

SAKEN

Ersättning till biträde enligt rättshjälpslagen

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 4 november 2004 i mål

T 2830-03

Hovrättens beslut

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avvisar ÅKs överklagande.

Högsta domstolen avslår LHs överklagande.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

LH har yrkat att han tillerkänns begärd ersättning enligt rättshjälpslagen.

ÅK har yrkat bifall till LHs yrkande.

Domstolsverket har bestritt ändring.

SKÄL

I tingsrätten begärde och tillerkändes LH ersättning av allmänna medel för 110 timmars arbete. Tingsrätten fattade inte något beslut om att rättshjälpen skulle upphöra. Sedan målet handlagts en tid i hovrätten inkom LH med en skrivelse till hovrätten, vari han uppmärksammade rätten på att rättshjälpen kunde ha upphört enligt 34 § rättshjälpslagen (1996:1619) och anhöll om att hov- rätten skulle besluta att rättshjälpen skulle fortsätta. Hovrätten förordnade att rättshjälpen omedelbart skulle upphöra samt anmodade LH att avsluta sitt uppdrag på lämpligt sätt och därefter inge kostnadsräkning. LH gav därefter in en kostnadsräkning

med begäran om ersättning av allmänna medel för ytterligare ca 18 timmars arbete. Hovrätten ogillade yrkandet. Frågan i målet är om LH kan tillerkännas ersättning för detta arbete, vilket således har utförts efter det att 100-timmarsgränsen passerats men innan vare sig tingsrätten eller hovrätten fattat beslut om att rättshjälpen skulle upphöra.

Inte bara LH utan även ÅK har överklagat hovrättens beslut och yrkat att LH beviljas begärd ersättning. För att ÅK skall ha rätt att överklaga hovrättens beslut krävs det emellertid att hon kan anses ha ett rättsligt intresse av att beslutet ändras, vilket i detta fall innebär att hon har haft något att vinna på att LH tillerkänns ytterligare ersättning inom ramen för den beviljade rättshjälpen.

I 29 § rättshjälpslagen föreskrivs att ett rättshjälpsbiträde inte får förbehålla sig eller ta emot ersättning av sin huvudman utöver vad som följer av 27 § samma lag. I 27 § regleras rättshjälpsbiträdets rätt till ersättning av allmänna medel. Bestämmelsen utesluter inte att ett rättshjälpsbiträde avtalar med huvudmannen om biträde på dennes bekostnad sedan beviljad rättshjälp upphört. I ett sådant fall har huvudmannen ett intresse av att rättshjälpsbiträdet, så långt det är möjligt, tillerkänns ersättning av allmänna medel inom ramen för den beviljade rättshjälpen. Av utredningen i målet framgår emellertid att det inte träffats något avtal mellan LH och ÅK om att han skulle biträda henne uteslutande på hennes bekostnad ifall rättshjälpen upphörde och därför inte täckte nerlagd tid. ÅK kan alltså inte anses ha något rättsligt intresse av att överklaga hovrättens beslut. Hennes överklagande skall således avvisas.

Enligt 15 § första stycket rättshjälpslagen omfattar förmånen av rättshjälpsbiträde ersättning för arbete i högst 100 timmar, om inte annat beslutas enligt 34 § samma lag. Enligt 34 § första stycket skall rättshjälpen upphöra när det arbete som biträdet lagt ned på uppdraget uppgår till 100 timmar. Enligt andra stycket i samma paragraf skall rättshjälpsbiträdet anmäla till rätten när det arbete som biträdet lagt ned på uppdraget uppgår till eller närmar sig 100 timmar. Rätten skall genast pröva om rättshjälpen skall upphöra. Om rättshjälpen skall fortsätta, bestämmer rätten det antal timmar som förmånen av rättshjälpsbiträde därefter får omfatta.

Av de anförda bestämmelserna – särskilt rättshjälpsbiträdets möjlighet att anmäla att den ianspråktagna tiden närmar sig 100 timmar och rättens skyldighet att genast pröva en ansökan om förlängd rättshjälp samt rättens uppdrag att bestämma det antal extra timmar som rättshjälpen därefter får omfatta – följer att rätten till rättshjälp upphör efter 100 timmar, om inte rätten beslutat att rättshjälp beviljas för ytterligare ett visst antal timmars arbete (jfr Renfors & Sverne Arvill, Rättshjälpslagen, 2 uppl. 2006, s. 176). Begär ett rättshjälpsbiträde ersättning för redan nedlagd tid som överstiger 100 timmar utan att rätten dessförinnan beslutat om förlängd rättshjälp, skall begäran således normalt avslås utan prövning av om mer än 100 timmar behövts. Om rätten, trots att ansökan om förlängning ingetts, inte fullgjort sin skyldighet att genast pröva om rättshjälpen skulle upphöra eller ytterligare tid skulle beviljas och om omedelbara biträdesåtgärder var påkallade, bör förlängd tid dock kunna medges i efterhand. Ifall en begäran om förlängning inges och rätten beviljar ytterligare ett visst antal timmar, har biträdet normalt inte rätt att utnyttja någon del av det beviljade antalet timmar för att täcka arbete som lagts ned innan förlängningsbeslutet fattades.

Eftersom LH arbetat mer än 100 timmar utan att vare sig tingsrätten eller hovrätten beslutat om förlängd rättshjälp, skall hans överklagande avslås.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor, Torgny Håstad (referent), Per Virdesten och Anna Skarhed
Föredragande revisionssekreterare: Tyri Öhman